Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15887

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut (ADAS-Cog), **Alzheimer hastal???** olan bireylerde bili?sel bozuklu?un ?iddetini ve ilerlemesini ölçmek için tasarlanm?? uluslararas? alanda kabul görmü? bir nöropsikolojik ölçektir. Bu ölçek, orijinal ADAS-Cog'un Türkçe adaptasyonudur. Türkçeye uyarlama çal??mas? 2006 y?l?nda Mavio?lu ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, ölçe?in hafif ve orta düzeyde Alzheimer hastal??? olan hastalar ile normal denekler aras?ndaki ayr?m gücünü ve **psikometrik özellikler**ini incelemi?tir. ADAS-Cog, özellikle ilaç etkinli?i ve hastal?k modifikasyonu üzerine yap?lan **klinik ara?t?rmalar**da birincil sonuç ölçütü olarak yayg?n ?ekilde kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Alzheimer Hastal???, Bili?sel Bozukluk, ADAS-Cog, Nöropsikoloji, Geriatri, Uyarlama, Haf?za Kayb?

Yazarlar

Hatice Mavio?lu, Murat Gedizlio?lu, Serap Akyel, Türker Aslaner, Erol Eser

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **Alzheimer hastal???** tan?s? konmu? veya ?üphelenilen bireylerde görülen **bili?sel i?lev** bozuklu?unun derecesini nicel olarak ölçmektir. Bu alt boyut (Bili?sel Alt Boyut), özellikle dikkat, haf?za, dil ve oryantasyon gibi temel bili?sel alanlardaki yetersizlikleri belirlemek ve zaman içindeki de?i?iklikleri takip etmek için tasarlanm??t?r. Ölçek, hastal???n seyrini izlemede ve tedavi müdahalelerinin etkilerini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Yap?

Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut (ADAS-Cog), genellikle 11 maddeden olu?ur ve temel olarak a?a??daki bili?sel yap?lar? de?erlendirir: **Haf?za** (kelime hat?rlama, tan?ma), **Oryantasyon** (zaman ve mekan), **Dil** (isimlendirme, anlama, konu?ma), **Praksis** (emirleri yerine getirme) ve dikkat. Yüksek puanlar, bili?sel bozuklu?un ?iddetinin yüksek oldu?unu gösterir. Bu yap?, Alzheimer hastal???n?n tipik olarak etkiledi?i kortikal ve subkortikal i?levleri kapsamaktad?r.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??mas?, Mavio?lu, H. ve arkada?lar? (2006) taraf?ndan yürütülmü?tür. Bu çal??ma, ölçe?in **ay?rt edici geçerlik** özelliklerini incelemi?tir; yani ölçe?in, hafif

ARABPSYCHOLOGY.COM

ve orta düzeyde Alzheimer hastal??? olan hastalar?, bili?sel olarak normal olan deneklerden ne kadar ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?ini göstermi?tir. Elde edilen bulgular, Türkçe ADAS-Cog'un klinik popülasyonlarda geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemi?tir.

Güvenirlik

Mavio?lu ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?nda, Türkçe ADAS-Cog'un iç tutarl?l?k ve güvenilirlik de?erleri incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçe?in farkl? maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirler. Çal??man?n sonuçlar?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda tutarl? ve güvenilir sonuçlar üretti?ini teyit etmi?tir, bu da klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?m?n?n uygun oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Orijinal ADAS-Cog, tek bir toplam puan olarak kullan?lsa da, baz? ara?t?rmalar bili?sel bozuklu?un farkl? yönlerini temsil eden alt faktörlerin varl???n? incelemi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda da ölçe?in yap?sal do?rulamas? ve faktör yükleri analiz edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in bili?sel i?levlerin farkl? bile?enlerini (örne?in, dil ve haf?za) tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korundu?unu göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Birebir Uygulama (Gözlem ve Performans Görevleri)

Language Available: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Population Group: Yeti?kinler, Geriatrik Popülasyon

Age Group: Genellikle 50 ya? ve üzeri

Population Details: Hafif ve orta düzeyde **Alzheimer hastal???** tan?s? alm?? hastalar ile bili?sel olarak sa?l?kl? kontrol grubu bireyleri.

Test Methodology: Test, bir klinisyen veya e?itimli bir uygulay?c? taraf?ndan hastaya yöneltilen sözlü sorular ve hastan?n gerçekle?tirmesi istenen performans görevlerinden olu?ur.

Anahtar Kelimeler

Hafif Alzheimer, Orta Alzheimer, Bili?sel i?lev, Nörodejeneratif Hastal?k, Psikometrik özellikler, ADAS-Cog-Tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hmavioglu@gmail.com

Correspondence Address: Hatice Mavio?lu (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2006

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya resmi klinik ara?t?rmalarda kullan?m? için orijinal telif hakk? sahiplerinden izin al?nmas? gerekebilir. Adaptasyon çal??mas?n?n ileti?im bilgileri sorumlu yazar taraf?ndan sa?lanm??t?r.

Kaynak Makale PDF: Orijinal ara?t?rma makalesinin PDF dosyas? a?a??da belirtilmi?tir.

The original PDF can be downloaded here: the-validity-and-reliability-of-the-turkish-version-ofalzheimers-disease-assessment-scale-cognitive.pdf

Kaynaklar

Mavio?lu, H., Gedizlio?lu, M., Akyel, S., Aslaner, T., & Eser, E. (2006). The validity and reliability of the Turkish version of Alzheimer's Disease Assessment Scale-Cognitive Subscale (ADAS-Cog) in patients with mild and moderate Alzheimer's disease and normal subjects. Int J Geriatr Psychiatry, 21, 259-265. doi: 10.1002/gps.1457

Alzheimer Hastal?k De?erlendirme Ölçe?i- Bili?sel Alt Boyut Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, telif haklar? nedeniyle genellikle orijinal yay?nlarda veya lisansl? test k?lavuzlar?nda yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM